

Todd R. Hains

Martin Luther and the Rule of Faith - Reading God's Word for God's People

Downers Grove, IL: IVP Academic 2022. xx + 217 sider.
DKK 274,95. ISBN 9781514002971.

Af Peter Olsen

Fjellhaug International University College - Copenhagen

po@dbi.edu

Martin Luther læste Bibelen efter troens analogi (Rom 12,6). Fordi Bibelen har én guddommelig forfatter bag de mange menneskelige, er der en tydelig rød tråd gennem hele Bibelen. Den tråd gør Bibelen klar. Problemet er så, at vi er i mørke, men som David siger til Gud: ”I dit lys ser vi lyset” (Sl 36,10). Det vers citerer Luther ofte. Bibelen kaster lys over sig selv. Fordi den er klar, og mennesker er i mørke, er det tåbelighed og mørke at læse Bibelen anderledes end i lys af Bibelen. Men hvordan gør vi det? Vi læser Bibelen i overensstemmelse med troen! Men er det ikke en cirkelslutning, hvor vi forudsætter vores egen konklusion?

Luther svarer: Hvis vi læser Bibelen uden at have troen som hermeneutisk forudsætning, så læser vi ikke Bibelen på dens egne betingelser. For nu at citere Rom 12,6 efter Vulgata: Vi skal tale om Gud *secundum rationem fidei* (efter troens fornuft). Så længe Bibelens egen tro ikke er forudsætningen for vores læsning af Bibelen, forstår vi den simpelthen *secundum rationem* (efter fornuften). Men i spørgsmålet om Gud famler menneskets fornuft i mørke. At læse Bibelen på fornuftens betingelser er en cirkelslutning. Vi forudsætter vores konklusion. Både i oldkirken, på reformationstiden og i moderne tid har kætterne forudsat, at de havde lyset i sig selv. Derfor har deres teologi famlet rundt i mørke. Forudsætningsløs videnskab findes ikke. Derfor må vi afstemme vore forudsætninger med det materiale, vi skal undersøge.

I hele kirkens historie har kristne lagt katekismen til grund for udlægningen af Bibelen: De ti Bud med dens to tavler er et resumé af Guds vilje for livet i denne verden. Den apostolske Trosbekendelse med dens tre artikler er et resumé af troen. Fadervor med dens syv bønner er et resumé af den troendes liv for Guds ansigt. Bemærk: Katekismus er disse tre tekster og *ikke* Luthers forklaringer til dem! De ti Bud har vi i 2 Mos 20. Fadervor har vi i Matt 6. Men hvad med trosbekendelsen? Martin Luther bruger flere gange dette billede i sine prædikener: Apostolicum er honning, som den lille bi (Helligånden) har samlet fra Bibelens mange blomster (se f.eks. WA 41,275,29-34). Vi har trosbekendelsen fra Helligånden selv. Både i NT og i oldkirken finder vi troen formuleret i kort form, men med lidt forskellig ordlyd. Sådanne korte formuleringer blev kaldt ’Troens Regel’ eller ’Sandhedens Regel’. Hvis vi ikke tolker Bibelen i overensstemmelse med Troens Regel, så fatter vi ikke, hvad Gud vil os med den bog.

Derfor beder Martin Luther katekismen hver morgen (WA 32,65,3-6). Han rækker de tekster tilbage til Gud i bøn, som Gud selv har rakt ham gennem Bibelen. Luther roser sig af, at han er et barn – ikke bare i mødet med Gud, men også – i mødet med katekismen: ”Jeg har studeret Bibelen grundigt, men endnu har jeg ikke fattet et eneste af dens ord til bunds” (WA Tr 2,303,5f). Derfor må Luther dagligt begynde forfra med De ti Bud, Trosbekendelsen og Fadervor, og dagligt ser han nye dybder deri, som han ikke havde set før. Af samme grund henviser han i sine prædikener igen og igen til katekismen. Han indprenter sine tilhørere, at de skal lære den udenad og gumle på den dagligt. Dét er at læse Bibelen efter troens analogi.

Det meste af sin tid ved universitetet i Wittenberg forelæste Luther over GT. Igen brugte han troen som nøgle til Guds Ord. Hvis ikke man læser GT sådan, fatter man ikke, hvad Kristi Ånd pegede på, ”når den forud vidnede om Kristi lidelser og den herlighed, der skulle følge” (1 Pet 1,11). Derfor er det kun få, der forstår, hvad Gud vil med GT. Det gælder nemlig om hele Bibelen, som Luther skriver: ”Tag Kristus bort fra Skriften, hvad vil du så mere finde deri?” (WA 18,606,29).

Todd Hains disputerede på Luthers prædikener ved Trinity Evangelical Divinity School, Illinois. I denne redigerede udgave af hans afhandling viser han, hvordan Troens Regel og katekismen fungerer som Luthers tolkningsnøgle til Bibelen. Hains forholder sig desværre ikke til Luthers hermeneutiske udtryk *Christum troyben* fra fortalen til Jakobs Brev (WA DB 7,384,26). Men bortset fra dette er der tale om en fremragende introduktion til reformatorisk hermeneutik og bibelbrug.